

Cylch gorchwyl y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Gorffennaf 2021

Diben

1. Mae'r papur yn nodi cylch gorchwyl a chyfrifoldebau'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg.

Argymhelliad

2. Gwahoddir y Pwyllgor i nodi ei gylch gorchwyl.

Cefndir

3. Mae rheolau a gweithdrefnau'r Senedd wedi'u nodi yn y **Rheolau Sefydlog**. Mae Rheol Sefydlog 16.1 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Senedd sefydlu pwyllgorau a chanddynt bŵer yn eu cylchoedd gorchwyl i:

“(i) archwilio gwariant, trefniadau cyllido, gweinyddiaeth a pholisi'r llywodraeth a'r cyrff cyhoeddus sy'n gysylltiedig â hi;

(ii) archwilio deddfwriaeth;

(iii) ymgymryd â swyddogaethau eraill a bennir yn y Rheolau Sefydlog; a

(iv) ystyried unrhyw fater sy'n effeithio ar Gymru.”

4. Drwy wneud hyn, mae'n rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod pob un o feysydd cyfrifoldeb Llywodraeth Cymru a'r cyrff cyhoeddus cysylltiedig, ynghyd â phob mater sy'n ymwneud â chymhwysedd deddfwriaethol y Senedd a swyddogaethau Gweinidogion Cymru a'r Cwnsler Cyffredinol, yn destun gwaith craffu gan bwyllgorau.

Cylch gorchwyl y Pwyllgor

5. Cylch gorchwyl y Pwyllgor hwn, fel y cytunodd y Senedd arno ar 23 Mehefin 2021, yw:

“i archwilio deddfwriaeth a dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif drwy graffu ar ei gwariant, ei gweinyddiaeth a'i pholisi, yn cwmpasu'r meysydd a ganlyn (ond heb fod yn gyfyngedig iddynt): addysg, iechyd a llesiant plant a phobl ifanc Cymru, gan gynnwys eu gofal cymdeithasol.”

6. Mae manylion pellach am rolau a chyfrifoldebau ehangach pwyllgorau'r Senedd wedi'u nodi yn adroddiad y Pwyllgor Busnes, sef [Pwyllgorau yn y Chweched Senedd: Teitlau a chylchoedd gorchwyl](#), a osodwyd gerbron y Senedd ar 23 Mehefin 2021. Mae'r adroddiad hwn yn nodi:

“Fel yn ystod y Bumed Senedd, mae'n bwysig deall nad yw cylchoedd gwaith y pwyllgorau polisi a deddfwriaeth wedi'u rhagnodi na'u cyfyngu. Rydym yn fwriadol wedi caniatáu iddynt aros yn eang a phenderfynwyd peidio â darparu rhestr o bynciau ynghlwm wrth bob pwyllgor. Fel yn y ddwy Senedd flaenorol, rydym yn credu bod modd sicrhau gwaith craffu gwell ac osgoi'r perygl bod dull gweithredu'n rhy gul drwy roi'r gallu i bwyllgorau fynd ar drywydd materion ar draws portffolios a meysydd pwnc.”

7. Serch hynny, mae rhestr ddangosol o'r cyfrifoldebau gweinidogol sy'n dod yn fras o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor ynghlwm yn Atodiad 1 er gwybodaeth.

Atodiad 1: Cyfrifoldebau gweinidogol yng nghylch gorchwyl y Pwyllgor

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

- Gwasanaethau mabwysiadu a gofal maeth
- Eiriolaeth i blant a phobl ifanc, gan gynnwys cwynion, sylwadau ac eiriolaeth o dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
- Rhannu gwybodaeth o dan Ddeddf Plant 2004
- Cafcass Cymru
- Hawliau plant a phobl ifanc, gan gynnwys Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn
- Blynyddoedd cynnar, gofal plant a chwarae, gan gynnwys y cynnig Gofal Plant a'r gweithlu
- Addysg a gofal plentyndod cynnar
- Dechrau'n Deg ar gyfer plant 0-3 oed
- Teuluoedd yn Gyntaf a pholisïau chwarae

Y Gweinidog Addysg a'r Gymraeg

- Llywodraethu ysgolion, trefniadaeth ysgolion a derbyniadau i ysgolion
- Safonau ysgolion, gwelliannau a chyrhaeddiad disgyblion, gan gynnwys y System Genedlaethol ar gyfer Categori Ysgolion
- Cylch gwaith Estyn
- Cyllido ysgolion
- Y cwricwlwm ac asesu hyd at a chan gynnwys Safon Uwch
- Addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog
- Y Cyfnod Sylfaen
- Anghenion dysgu ychwanegol, gan gynnwys anghenion disgyblion sydd ag anawsterau dysgu difrifol, cymhleth a/neu benodol, disgyblion anabl, a disgyblion abl a thalentog
- Cymorth i bobl â Dyslecsia
- Diogelwch a chynhwysiant plant a phobl ifanc mewn ysgolion, gan gynnwys diogelwch ar y rhyngwyd
- Cwynion ynghylch Awdurdodau Addysg Lleol a chyrrff llywodraethu ysgolion
- Cyflwyno a rheoli'r rhaglen addysg ac Ysgolion yr 21ain Ganrif
- Cymwysterau Cymru

- Hyfforddi a datblygu'r gweithlu addysg, gan gynnwys hyfforddiant cychwynnol athrawon ac addysg a hyfforddiant ôl-orfodol
- Cyflogau ac amodau athrawon
- Addysg Bellach
- Cymorth i fyfyrwyr Addysg Bellach: y Lwfans Cynhaliaeth Addysg a Grant Dysgu Llywodraeth Cymru
- Polisi gwaith ieuencid
- Dysgu oedolion yn y gymuned*
- Y Fframwaith Credydau a Chymwysterau gan gynnwys cymwysterau sgiliau galwedigaethol, allweddol a hanfodol
- Cyrsiau dysgu ar gyfer carcharorion
- Polisi, strategaeth a chyllido addysg uwch
- Addysg Drydyddol, gan gynnwys diwygio'r cwricwlwm ôl-16
- Strategaeth a dysgu rhyngwladol, gan gynnwys y Rhaglen Cyfnewid Dysgu Rhyngwladol a Chymru Fyd-eang
- Addysg Feddygol (ac eithrio hyfforddiant ôl-radd)

*O ystyried bod y Pwyllgor hwn yn canolbwyntio ar blant a phobl ifanc, mae'n debygol y bydd angen cynnal trafodaethau â Phwyllgor Economi, Masnach a Materion Gwledig er mwyn sicrhau ei fod yn craffu ar agweddau perthnasol ar ddysgu oedolion a gydol oes fel rhan o'i raglen, ochr yn ochr â materion perthnasol fel sgiliau a chyflogadwyedd.

Y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol

- Cydlynu mesurau i liniaru Tlodi Plant
- Y berthynas â Chomisiynydd Plant Cymru
- Glasbrint Cyfiawnder Ieuencid

Meysydd lle mae cylchoedd gorchwyl pwyllgorau yn gorgyffwrdd

Mae materion ynghylch iechyd a gofal cymdeithasol plant a phobl ifanc yn dod o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor hwn yn bennaf. Fodd bynnag, yn unol â barn y Pwyllgor Busnes nad yw cylchoedd gorchwyl wedi'u rhagnodi na'u cyfyngu, ni fyddai hyn yn atal pwyllgorau eraill rhag trafod materion mewn perthynas â phlant a phobl ifanc. Yn yr un modd, bydd craffu ar waith y Gweinidog Cyfiawnder yn dod o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol yn bennaf, ond mae materion sy'n berthnasol i blant a phobl ifanc sydd wedi'u rhestru o dan y portffolio gweinidogol hwnnw i'w gweld uchod.